

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Etológia

Egyetemi tanév 2025–2026

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Biológia és Geológia Kar
1.3 Intézet	Magyar Biológiai és Ökológiai Intézet
1.4 Szakterület	Élet- és természettudományok
1.5 Képzési szint	B.Sc.
1.6 Szak / Képesítés	Ökológia és természetvédelem
1.7 Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Etológia						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Vágási I. Csongor, PhD						
2.3 A gyakorlatokért felelős tanár neve	Vágási I. Csongor, PhD						
2.4 Tanulmányi év	3	2.5 Félév	1	2.6. Értékelés módja	vizsga	2.7 Tantárgy típusa	kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	120	melyből: 3.5 előadás	48	3.6 szeminárium/labor	24
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					18
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					8
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					18
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	48				
3.8 A félév össz-óraszama	120				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	Nincsenek
4.2 Kompetenciabeli	Nincsenek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	Előadóterem felszerelve lappal, videó projektorral és megfelelő szoftverekkel – PowerPoint, Word, multimédia alkalmazások, Internet
5.2 A laboratóriumi gyakorlatok lebonyolításának feltételei	Gyakorlatterem felszerelve lappal, videó projektorral és megfelelő szoftverekkel – PowerPoint, Word, multimédia alkalmazások, Internet. Minden gyakorlaton kötelező a jelenlét. Esetleges hiányzást a félévi oktatási időszak vége előtt, egyénileg lehet pótolni, a tanárral való előzetes egyeztetés alapján. Minden hallgató egyénileg elvégzi a gyakorlatok összes lépését.

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	Az állati viselkedés jellemzőinek megismerése A viselkedésbeli mintázatok kialakulása, szerepei és evolúciós értelmezése
Transzverzális kompetenciák	Laboratóriumi csoportmunkában való részvétel készsége a viselkedéstan területén Egyéni eredmények integrálásának készsége a szaktudomány tágabb ismeretkörébe Az élőlényekkel való munka etikájának és felelősségének kifejlődése

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	Az állati viselkedés okainak és következményeinek, valamint ökológiai és evolúciós vonatkozásainak megismerése
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- A kurzusok azokat az proximális és ultimális folyamatokat taglalják, amelyek az állatok viselkedése diverzitásának kialakulásához vezetnek. Az előadások struktúrája úgy van felépítve, hogy a filogenetikai perspektíva mindig érvényesüljön. - A szemináriumi gyakorlatok megismertetik a hallgatókkal az előadás fontos elméleteit frontális ismeretátadás, egyéni és csoportos feladatok megoldása és filmek vetítése keretében.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Etológia. Bevezető fogalmak és módszertani lehetőségek.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás, modellezés	A tantárgy specifikus követelményeinek részletes ismertetése
A tanulás szakaszai. Feltételes reflexek.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd	
Az etogram. A viselkedés taxonómiai vonatkozásai. Viselkedésbeli modellek.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, modellezés	
A tanult és a vele született jellegek szerepe a viselkedésben.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, problematizálás	

A környezet szerepe a viselkedésbeli jellegek kialakulásában.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, problematizálás	
Adaptáció a környezeti feltételekhez.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, modellezés	
A táplálkozási viselkedés kialakulása.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és kitömött állati anyag által	
Optimális táplálkozási modellek.	Frontális ismeretközlés, PowerPoint vetítés és táblarajzok	
Evolúciósan stabil stratégiák.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, problematizálás	
Az étettér megválasztása: territoriális viselkedés, dominancia viszonyok.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás	Előadás elején írásbeli felmérő az első 7 előadás tananyagából
Az akusztikus, olfaktorikus és vizuális kommunikáció.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás, modellezés	
Az ivari szelekció.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás, modellezés	
Szaporodási rendszerek.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés, konzervált növényi anyag és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás, modellezés	
Humánetológia.	Frontális ismeretközlés, szemléltetés PowerPoint vetítés és táblarajzok által, párbeszéd, problematizálás, modellezés	
Könyvészet 1. Krebs, J. R., Davies, N. B. (1997). Behavioural Ecology. An Evolutionary Approach. 4th ed. 2. Kessler Jenő. 1998. Etológia. Stúdium Kiadó, Erdélyi Tankönyvtanács, Kolozsvár. 3. Alcock, J. (2005). Animal behavior. An evolutionary approach. 8th ed. Sinauer Associates. 4. Barta, Z., Liker, A., Székely, T. (eds)(2002). A viselkedésökológia modern irányzatai. Budapest, Osiris. 5. Előadások PowerPoint diásorai		
8.2 Laboratóriumi gyakorlatok	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Etológia. Bevezető fogalmak és módszertani lehetőségek.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	A gyakorlati órák követelményeinek és a

		munkavédelmi szabályoknak a részletes ismertetése
A tanulás szakaszai. Feltételes reflexek.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Az etogram. A viselkedés taxonómiai vonatkozásai. Viselkedésbeli modellek.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
A tanult és a vele született jellegek szerepe a viselkedésben.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
A környezet szerepe a viselkedésbeli jellegek kialakulásában.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Adaptáció a környezeti feltételekhez.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
A táplálkozási viselkedés kialakulása.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Optimális táplálkozási modellek.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Evolúciósan stabil stratégiák.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Az étettér megválasztása: territoriális viselkedés, dominancia viszonyok.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Az akusztikus, olfaktorikus és vizuális kommunikáció.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Az ivari szelekció.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Szaporodási rendszerek.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Humánétológia.	Kísérletezés, szemléltetés, megbeszélés, begyakorlás	
Könyvészet 1. Krebs, J. R., Davies, N. B. (1997). Behavioural Ecology. An Evolutionary Approach. 4th ed. 2. Kessler Jenő. 1998. Etológia. Stúdium Kiadó, Erdélyi Tankönyvtanács, Kolozsvár. 3. Alcock, J. (2005). Animal behavior. An evolutionary approach. 8th ed. Sinauer Associates. 4. Barta, Z., Liker, A., Székely, T. (eds)(2002). A viselkedésökológia modern irányzatai. Budapest, Osiris. 5. Előadások PowerPoint diaszorai		

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

A tantárgy elvégzésekor a diákoknak rálátásuk kell legyen az adaptív és nem-adaptív evolúció folyamataira és mechanizmusaira. A tantárgy anyaga megegyezik azzal, amit más hazai és külföldi egyetemeken adnak le a hallgatóknak.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A tananyag elsajátításának mértéke	Félévközi írásbeli felmérő vegyes feladatlappal	25%
	Az elsajátított ismeretek alkalmazása különböző konkrét helyzetekben	Szóbeli vagy írásbeli vizsga (a hallgatók választása alapján)	50%
10.5 Laboratóriumi gyakorlatok	Két ismert és egy ismeretlen növényi anyag feldolgozása mikroszkópos vizsgálatra, azonosítása és szerkezeti jellemzése a gyakorlati vizsga alkalmával	A gyakorlatok elvégzésének kiértékelése, a gyakorlatok feladatlapjainak pontozása	25%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
A szemináriumokon való jelenlét (2 hiányzás megengedett) A gyakorlati vizsga sikeres elvégzése kizáró jellegű. A záróvizsga eredménye el kell érje az 5-ös jegyet.			

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)

Kitöltés dátuma

2025.01.26.

Előadás felelőse

dr. Vágási I. Csongor adjunktus

Szeminárium felelőse

dr. Vágási I. Csongor adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2025.01.26.

Intézetigazgató

dr. Keresztes Lujza docens